

50 vuotta Maanmittauspäiviä

MAANMITTAUSPÄIVIEN HISTORIA
ON VOIMALLISEN TALKOOTYÖN HISTORIA

Haastattelu: Pekka Lehtonen

Jukka Artimo Maanmittauspäivillä
Sally Albatrossilla vuonna 1987.

Maanmittauspäivien aloittamisesta on kulunut 50 vuotta ja niinpä päätettiin tehdä historiikki. Keskeiseksi tekijäksi suostui Liisa Larjamon ilmiannosta Jukka Artimo, joka aloitti maanmittauksen opintonsa samana vuonna kuin Maanmittauspäivätkin alkoivat, eli 1964.

JUKKA ON SUOMEN SUURIA, joskaan ei ainoita, karttamiehiä, heti **Mauno Kajamaan** ja **Osmo Niemelän** jälkeisessä sarjassa. Niinpä historiikkikirjan kirjoittaminenkin keskeytyi välillä, kun Jukka oli osaltaan työstämässä myös Peruskartta-kirjaa.

Historiatoimikunta perustettiin jo vuonna 1987 ja työ aloitettiin vuotta myöhemmin. Ei paljon puutu, ettei pitäisi kirjoittaa historiaa päivien historian kirjoituksesta.

Jukka kertoo, että lähteenä ovat olleet MIL:n, MAKLin ja sittemmin myös Maanmittauspäivien neuvottelukunnan pöytäkirjat. "Suurimman osan aineistosta keräsin Tekniikan museon arkistossa *Maanmittausinsinööri-* ja *Maankäyttö-*lehdistä, kaikkiaan noin 30 päivänä. Kaikkiaan aktiivista työtä tuli tehdyksi koko revohkaan 230 päivänä keskimäärin runsaat kolme tuntia kerrallaan."

Koko Maanmittauspäivien historia ja historian historia ovat siis talkootyön voimannäyte. Osa talkoolaisista, päivien järjestelytoimikuntien jäsenet, onkin listattu kirjan loppupuolella.

Kirjaan on sisällytetty kuvaus siitä, kuinka päivien järjestely ja sisältö ovat ajan saatossa muuttuneet.

MAANMITTAUSPÄIVÄT 1964–2014

**Pääosin Jukka Artimon teksteistä koonnut:
Pekka Lehtonen**

UUDET 1964–1974

Ensimmäiset kymmenkunta vuotta 1964–1974 päivät olivat yleensä kolmen päivän mittaiset: keskiviikko-iltapäivästä perjantaihin ja rungoltaan ja ohjelmaltaan aika samanlaiset. Järjestäjinä olivat MIL:n paikallinen jäsenjärjestö ja liiton koulutustoimikunta. Mukana oli usein alan tieteellisiä seuroja (SKS, Maanmittaustieteiden seura, SFS, ym.).

Päivien kustannukset katettiin näytteilleasettajien maksamilla vuokrilla ja ohjelmavihkosen mainostuloilla. Varsinaista osanottomaksua ei peritty.

UUDET 1975–1987

Seuraava vuosikymmen päivien järjestämisessä oli 1975–1987. Päiviä ryhtyi järjestämään toimikunta, johon henkilöstöjärjestöt (MIL, MHDI, MTL, KY, KAV, myöhemmin myös MHTO) nimesivät edustajansa. Tieteellisten seurojen osuus oli harvinaisempaa. Päivät muuttuivat kahden päivän mittaisiksi, yleensä torstai–perjantai, ja ne järjestettiin usein kongressihoteleissa, varsinkin Helsingin ulkopuolella. Päiville valittiin jokin ajankohtainen teema. Tieteellisten seurojen osuus järjestämisessä väheni ja niiden vuosikokousten järjestäminen irtaantui maanmittauspäivistä vähitellen.

Maankäyttö-lehti perustettiin vuonna 1975, perustajina (MIL, MAKLI, SKY) ja päivien useimmista luennoista julkaistiin lehdessä aluksi lyhennelmiä ja myöhemmin ainakin osa esitelmistä kokonaisuudessaan. *Maankäytössä* julkaistiin aluksi päivien tervehdyspuheenvuorot, sitten esitelmien tiivistelmät vuodesta 1995 alkaen ja ”kaikki” esitelmät 1996 alkaen. Joinakin vuosina tehtiin oma julkaisu esitelmistä järjestäjien toimesta.

UUDESTA 1988 ALKAEN

Vuoden 1987 päivien jälkeen perustettiin Maanmittauspäivien neuvottelukunta. Sen tarkoituksena on toimia eri vuosien järjestelytoimikuntien apuna päivien järjestämisessä ja samalla pitää huolta päivien jatkuvuudesta. Päivien perusluonne on pysynyt vuodesta 1988 alkaen samanlaisena, neuvottelukunnan ohjauksella. Neuvottelukunnassa on kaikkien osallistuvien järjestöjen edustus.

Päivien pitopaikkana olivat yleensä kaupunkien kongressihotellit, laivaristeilynä päivät pidettiin vielä kaksi kertaa (M/S Isabella 1992 ja 1994). Osanottajien määrä on pysytellyt 600–1 000:n paikkeilla. Luentoja on kaksi tai parhaimmillaan kolme rinnakkaista ohjelmaa.

Opiskelijat aloittivat myös omien nuorten maanmittauspäivien järjestämisen päivien rinnalla vuonna 2010.

Esitelmät tai esitelmien lyhennelmät ja avajaispuheet sekä ohjelma julkaistiin (vuodesta 1992 lähtien) *Maankäytön* liitelehtenä tai erillisenä painotuotteena.

© Antero Aaltonen

Kuva ei ole Itä-Ukrainasta vaan Porin maanmittauspäiviltä vuonna 2013, jolloin nuoret tutustuivat armeijan mittauskalustoon.

Maanmittauspäivät saivat alkunsa Maanmittausinsinöörien Liiton keväisin pidetyistä ohjelmallisista vuosikokouksista. Vuosikokouksen luento-ohjelmaan saivat vuodesta 1964 Kartoittajayhdistyksen (KY myöhemmin SKY) ja Maanmittausteknikot ry:n (MTL myöhemmin MAKLI) jäsenet osallistua. Päivien 50-vuotinen historia lasketaan tästä alkaneeksi. Myöhemmin vuonna 1971 myös Kartta-alan virkailijat (KAV) tulivat mukaan päiville.

”Ratkaisu oli kaukonäköinen ja järjestöelämässä erikoinen. Monellako ammattialalla kaikki ammattiryhmät (diplomi-insinöörit, teknikot, kartoittajat, kartanpiirtäjät ja toimitusten valmistelijat sekä muut) ovat näin tiiviissä yhteydessä keskenään”, Jukka kysyy.

Päivien järjestäminen oli aluksi MIL:n ja sen kerhojen sekä alan tieteellisten seurojen vastuulla. Päivät muuttuivat lähemmäs nykymuotoisia vuonna 1975, jolloin vastuu annettiin osallistuvien järjestöjen yhteiselle järjestelytoimikunnalle.

”Maanmittauspäivät on ajan kuluessa muodostunut brändiksi, jonka omistavat järjestävät yhdistykset. Siihen pätevät lähes kaikki brändipääoman tunnusmerkit. On surullista, jos tämä maan-

Maanmittauspäivillä Porissa saimme nauttia porilaisen Jorma Uotisen taiteesta.

”Kaikkiaan aktiivista työtä tuli tehdyksi koko revohkaan 230 päivänä keskimäärin runsaat kolme tuntia kerrallaan.”

mittausalan positiivinen tapahtuma kuihtuu pois siksi, että alan järjestöt eivät enää näe tällaiselle toiminnalle perusteita.”

Jukka on laskenut päivien järjestämiseen, osallistumiseen käytetyt työpäivät. Hän päätyy huikkaan lukuun: yli 100 000 päivää. Vauhtiin päästyään Jukka laski myös päivien henkilöperäisen liikevaihdon: n. 6,2 milj €. Lukuun voisi tietysti lisätä ruoka-, kuljetus- ja majoituspalveluiden panokset ja järjestelytilojen taustajoukot. Näin päästäisiin Maanmittauspäivien bruttokansantuotteeseen.

HISTORIAKIRJAN SYNNYSTÄ

”Aloitettaessa ei historian sisällön muodosta ollut selkeää näkemystä. Työn edetessä sisällön jaottelu muodostui seuraavanlaiseksi: aluksi taustaa ja yleisiä tietoja päivistä, seuraavaksi kymmenvuotiskausittain tietoja päivien kehittymisestä, sitten historian laajin osa: vuosittaiset päivät ohjelmineen ja luentoineen sekä mahdollisine erityispiirteineen, lopuksi liitteenä henkilöluettelot neuvottelukunnan ja järjestelytoimikuntien jäsenistä ja huomionosoitusten saajista.”

”Kaikkea kerättyä tietoa ei ole tähän historiaan sisällytetty, siitä olisi tullut aivan liian laaja. Aineisto (muistiinpanoja, kopioita, raportteja, taulukoita ja tiedostoja) on kuitenkin koottu yhteen maanmittauspäivien neuvottelukunnan arkistossa säilytettäväksi ja sitä voi tarvittaessa hyödyntää jatkossa muuhunkin. Julkaisun valokuvien suhteen tehtiin myös paljon työtä ja niiden hankkiminen oli aika työlästä. Valokuvia on saatu Maanmittauslaitoksen viestinnästä henkilöstölehti VIISARIN kuvia, MAKLIN arkistosta (Anssi Kuusela), Tekniikan museon arkistosta sekä joitakin kuvia kirjoittajan kokoelmasta (Artimo). Kuvaaja ei ole aina tiedossa.”

Kirjassa on käyty seikkaperäisesti läpi kaikkien päivien ohjelmat sekä sisällytetty alan lehtien teksteistä siteerauksia puheista ja haastatteluista sekä mielipidekyselyistä. Kirjaa selaamalla voi – jos

maanmittausta on takana – tehdä muistomatkan menneisiin tuttuihin asioihin. Siihen johtaa mm. monipuolinen kuvitus. Jos päivien järjestäminen ei jatku, kirja on ja pysyy kattavana osana maanmittauksen historiaa.

Seuraaville Maanmittauspäiville ei ole järjestäjää tiedossa. Voisiko niitä jatkaa jossakin uudessa muodossa, kokoamalla eri piirejä yhteen, kuten Ruotsissa yhdyskuntarakentajien kanssa?

KIRJAA SAA TILATA JÄRJESTÖILTÄ:

Suomen Maanmittausinsinöörien Liitto ry MIL

puh. 0400 522 075 (ma–pe klo 8–16)

toimisto@milry.fi

www.milry.fi

Maanmittausalan Ammattikorkeakoulu- ja opistoteknisten Liitto MAKLI ry

puh. 045 2770 347

makli@welho.com

www.makli.fi

Suomen Kartoittajayhdistys SKY ry

www.suomenkartoittajayhdistys.net

MAANMITTAUSPÄIVÄT 50 VUODEN AJALTA

Osanottopäiviä yhteensä	77 500 päivää
Esitelmät, näyttelyt	10 000 päivää
Järjestelytoimikunnat, järjestelyt	12 000 päivää
Käytännön järjestelyt	2 500 päivää
Yhteensä	102 000 päivää